

STORTINGET

Innst. 624 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 128 L (2020–2021)

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i lov om dyrevelferd (bestemmelser om avl, dekning av kostnader og behandling av personopplysninger)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Landbruks- og matdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd (heretter kalt dyrevelferdsloven). Lovforslaget omfatter endringer i tre bestemmelser som gjelder avl, dekning av kostnader og behandling av personopplysninger.

Det følger av dyrevelferdsloven § 25 at avl av dyr skal fremme egenskaper som gir robuste dyr med god funksjon og helse. Bestemmelsen slår videre fast at det ikke skal drives avl som endrer arveanlegg slik at de påvirker dyrs fysiske eller mentale funksjoner negativt, eller som viderefører slike arveanlegg, reduserer dyrs mulighet til å utøve naturlig adferd, eller vekker allmenne etiske reaksjoner. Det foreslås i proposisjonen en presisering av ordlyden i § 25 slik at det tydelig fremgår at avlsorganisasjoner og raseklubber er omfattet av bestemmelsen, og at disse kan pålegges plikter for å ivareta formålet med bestemmelsen. Etter forslaget kan det stilles krav om hva avlsplaner for storfe, småfe og hest skal inneholde om arvelige lidelser. Det kan videre etter forslaget stilles tilsvarende krav til dyreholdere, oppdrettere, avlsorganisasjoner og raseklubber for øvrige dyrearter. Hensikten med den foreslåtte presiseringen er å tydeliggjøre rettstilstanden og gjøre den mer forutsigbar.

Videre er det i proposisjonen foreslått en endring av § 32 fjerde ledd slik at bestemmelsen om refusjon for gjennomføring av unnlatt pålegg omfatter alle personer som kan få et tiltak eller vedtak rettet mot seg etter dyrevelferdsloven, ikke bare dyreholdere. I dag kan Mattilsynet fatte vedtak om å selv gjennomføre tiltak på «dyreholders regning» i de tilfeller hvor gjennomføring er unnlatt fra dyreholder. Det er etter dagens regelverk bare «dyreholdere» som kan holdes økonomisk ansvarlig i de tilfeller Mattilsynet gjennomfører tiltak. Det er ikke alltid en dyreholder som eier for eksempel uønsket piggtråd. Endringsforslaget vil innebære at Mattilsynet kan få dekket sine utgifter i forbindelse med utføring av unnlatte tiltak fra alle som kan få et pålegg eller vedtak rettet mot seg etter dyrevelferdsloven, f.eks. grunneieren.

Departementet har i proposisjonen også foreslått å oppheve § 36 første ledd andre setning. Departementet mener det er mer hensiktsmessig å regulere behandling av personopplysninger i en ny § 36 a. Endringsforslaget har sin bakgrunn i personopplysningsloven fra 2018, som gjennomfører personvernforordningen. Dette endringsforslaget vil harmonisere dyrevelferdsloven med systematikken og begrepsbruken som benyttes i personvernforordningen, og gi et klart rettsgrunnlag for behandling av personopplysninger. Departementet foreslår også å legge til en forskriftshjemmel om at Kongen skal kunne gi nærmere regler i forskrift om behandlingen av personopplysninger, blant annet formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke opplysninger som kan behandles, hvem som kan behandle opplysningene, og bruk av automatiserte avgjørelser.

Bakgrunnen for de ulike lovforslagene er nærmere omtalt i kapittel 2 i proposisjonen.

Landbruks- og matdepartementet sendte lovforslagene på høring den 23. desember 2020 med frist 15. februar 2021. Høringsinstansenes uttalelser fremgår under de enkelte forslagene i kapittel 3 i proposisjonen.

Departementet har opplyst at lovforslaget ikke vil medføre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser, jf. kapittel 4 i proposisjonen.

2. Komiteens merknader

2.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Charster Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til Prop. 128 L (2020–2021) Endringer i lov om dyrevelferd. Komiteen viser til endringene som foreslås av Landbruks- og matdepartementet, herunder endringer i dyrevelferdsloven § 25, § 32 fjerde ledd og § 36 a. Komiteen viser til at departementet legger opp til å klargjøre rettstilstanden hva angår bestemmelser om avl, dekning av kostnader ved refusjon for gjennomføring av unnlatt pålegg og behandlingen av personopplysninger.

2.2 Avl (§ 25)

Komiteen viser til omtalen av § 25 i lovproposisjonen og presiseringen av ordlyden departementet foreslår. Departementet legger opp til en presisering av bestemmelsen slik at det fremgår tydelig at avlsorganisasjoner og raseklubber er omfattet av bestemmelsen. Disse kan pålegges plikter for å ivareta formålet med bestemmelsen.

Komiteen har merket seg at bakgrunnen for endringer i lovforslaget er planmessig avl som brukes for å fremme ønskede egenskaper hos en rase, og at overdrevet fokus på egenskaper kan føre til negative virkninger for dyrene. Departementet ser derfor behov for å presisere § 25, slik at det tydeliggjøres at det kan stilles krav om hva avlsplaner skal inneholde, og at det kan stille tilsvarende krav til dyreholdere, oppdrettere, avlsorganisasjoner og raseklubber for øvrige dyrearter.

2.3 Dekning av kostnader (§ 32 fjerde ledd)

Komiteen viser videre til § 32 fjerde ledd og at bestemmelsen om refusjon for gjennomføring av unnlatt

pålegg omfatter alle personer som kan få et tiltak eller vedtak rettet mot seg etter dyrevelferdsloven.

Komiteen har merket seg at bakgrunnen for endringsforslaget er at begrepet «dyreholder» er definert i forarbeidene som en person, fysisk eller juridisk, som har ansvaret for et dyr, permanent eller midlertidig. Dette har medført at tilsynsmyndigheten kun kan få refundert sine kostnader dersom personen pålegget retter seg mot, har ansvaret for dyr. Komiteen viser til at departementet legger opp til at endringen i bestemmelsen vil favne en videre krets av personer som får et pålegg rettet mot seg. Komiteen viser til departementets eksempel om at et slikt pålegg kan være å fjerne gammel piggtråd fra eiendommen sin, og at når det ikke er mulig å kreve refusjon for kostnader for gjennomføringen, vanskeliggjør dette at slike opprydningstiltak blir gjennomført. Komiteen viser videre til at bestemmelsen vil fremme god dyrevelferd. Komiteen viser for øvrig til formålet med dyrevelferdsloven som fremgår av § 1, at lovens formål er å fremme god dyrevelferd og respekt for dyr.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at det er en forutsetning for å kreve refusjon fra andre enn dyreholder at det er for å rette opp forhold som vedkommende er ansvarlig for at har oppstått.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Ny § 32 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Dyreholder eller grunneier skal likevel ikke dekke kostnader som er en følge av forhold utenfor deres kontroll.

§ 32 fjerde ledd annet og tredje punktum blir tredje og fjerde punktum.»

Disse medlemmer viser til at statsforvalteren i Rogaland i samarbeid med grunneiere jobber for å rydde opp i gammel piggtråd. Her skjer det gjennom positive tiltak som for eksempel økonomisk støtte for å rydde opp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at formålet med endringsforslaget er å gi grunneiere, eller andre ansvarlige (f.eks. festere), et insentiv til å rydde opp piggtråd og andre farlige innretninger, slik at dyr skånes fra unødvendige påkjenninger. Når det gjelder eiendommer hvor det befinner seg uønsket piggtråd, kan det forekomme at piggtråden kan ha blitt satt opp av tidligere eier. Disse medlemmer mener det ikke vil være klokt å legge opp til at eieren av en eiendom kan frasi seg ansvaret for

å rydde opp i uønsket piggtråd selv om denne skulle være satt opp av andre enn nåværende eier.

2.4 Behandling av personopplysninger (§ 36 a)

Komiteen viser til at departementet foreslår at § 36 første ledd andre punktum blir opphevet. Departementet mener det er mer hensiktsmessig å regulere behandling av personopplysninger i en ny § 36 a. Endringsforslaget kommer som følge av personopplysningsloven fra 2018, som gjennomfører personvernforordningen. Komiteen viser til at den foreslåtte bestemmelsen vil harmonisere begrepsbruken som benyttes i personvernforordningen, og vil legge opp til en forskriftshjemmel som vil medføre at Kongen skal kunne gi nærmere regler om personvern, som f.eks. formål med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke opplysninger som skal behandles, hvem som kan behandle opplysningene, og bruk av automatiserte avgjørelser.

Komiteen har merket seg at bakgrunnen for endringsforslaget er å få på plass en presisering som sikrer et godt rettsgrunnlag som er tilpasset dagens regelverk for personopplysninger. Komiteen viser til at departementet mener det vil medføre en mer forutsigbar og tydelig rettsstilling.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Ny § 32 fjerde ledd annet punktum skal lyde:
Dyreholder eller grunneier skal likevel ikke dekke kostnader som er en følge av forhold utenfor deres kontroll.

§ 32 fjerde ledd annet og nytt tredje punktum blir tredje og nytt fjerde punktum.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov om dyrevelferd (bestemmelser om avl, dekning av kostnader og behandling av personopplysninger)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd gjøres følgende endringer:

§ 25 første ledd skal lyde:

Dyreholdere, oppdrettere, avlsorganisasjoner og raseklubber skal gjennom avl fremme egenskaper som gir robuste dyr med god funksjon og helse.

§ 25 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om avl i samsvar med prinsippene i denne paragrafen, også om avlsvirksomhet i avlsorganisasjoner og raseklubber.

§ 32 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan vedta at dyreholder eller andre ansvarlige skal dekke kostnadene for tiltak etter første og andre ledd og vedtak om avlving etter tredje ledd.

§ 36 første ledd andre punktum oppheves.

Ny § 36 a skal lyde:

§ 36 a Behandling av personopplysninger

Tilsynsmyndigheten kan behandle personopplysninger, også personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for å utøve myndighet eller utføre andre oppgaver etter loven her.

Kongen kan gi forskrift om behandlingen, blant annet om formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke personopplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, bruk av automatiserte avgjørelser, adgangen til viderebehandling, utlevering, registerføring og tilgang til registre.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 27. mai 2021

Geir Pollestad

leder

Steinar Reiten

ordfører

